

γερανομάτης ἐπίθ. ἀμάρτ. γερανομ-μάτης Κάρπ. (Μεσοχώρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γεράνιος καὶ τοῦ οὐσ. μάτι.

Ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς κυανοῦ ἀνοιχτοῦ χρώματος: Ἄσμ.

Πέρα 'ς τὴ π-πέρα ρύμη μιὰ κ-κόρην ἀπὼ
ξαθ-θή, γ-γερανομ-μάτα, δεκαοχτὼ χρονῶ.

Συνών. γαλανομμάτης. Πβ. τὸ Ἑλληνιστ. γερανό-φθαλμος.

γερανομούσκουρος ἐπίθ. Πελοπν. (Μεσσ.) γερανο-μούσκουρε Τσακων.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. γεράνιος καὶ μούσκουρος.

Τράγος ἢ συνηθέστερον αἶξ μὲ κηλίδας λευκάς εἰς τὸ πρόσωπον ἢ τὸ τρίχωμα ἐπὶ βάθους κυανομέλανος.

γερανομπέτονο τό, ἀμάρτ. γερανομβίτονο Λέρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γεράνι (I) καὶ μπετόνι.

Ὁ κάδος δι' ἀντλησιν ὕδατος, ὁ προσδεδεμένος εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς ὀριζοντίας δοκοῦ τῆς ἀντλητικῆς συσκευῆς, τοῦ «γερανίου».

γερανόμυγα ἡ, Πελοπν. (Μεσσ. Παππουλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γεράνιος καὶ τοῦ οὐσ. μυῖγα.

Τὸ δίπτερον ἔντομον μυῖα ἢ φιλόκρεως (*musca carnaria*). Συνών. θρασόμυγα, σκουληκόμυγα, χαλκόμυγα, χρυσόμυγα.

γερανομύτης ἐπίθ. Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γεράνιος καὶ τοῦ οὐσ. μύτη.

Ὁ ἔχων ὑποπράσινον τὴν ρῖνα ἔνεκα κακότητος, κυρίως εἰς στιγμὰς ἐκφράσεως ὀργῆς ἢ μίσους ἐνθ' ἄν.: Μὴ βλέγῃς μ' αὐτὸύνηνε τὸ γερανομύτη! Γαργαλ.

γερανόξυλο τό, Λέρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γεράνι (I) καὶ ξύλο.

Ἡ γερανόβεργα, δ ἰδ., ἐνθα καὶ συνών.

γερανοπαννένιο τό, ἀμάρτ. γιρανουπαννένιου Εὔβ. (Ἀγία Ἄνν.)

Τὸ οὐδ. τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. γερανοπαννένιος.

Πάννινον κυανοῦ χρώματος ὕφασμα: Ἐφαρι 'ς τοῦ λάκκου τὰ γιρανουπαννένια ('ς τοῦ λάκκου=εἰς τὸν ἀργαλειόν).

γερανόπετρα ἡ, (I) Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γεράνι (I) καὶ πέτρα.

Εὐμεγέθης λίθος, τὸν ὅποιον κρεμοῦν εἰς τὸ ὀπίσθιον ἄκρον τῆς ὀριζοντίας δοκοῦ τοῦ «γερανίου», διὰ νὰ διευκολύνουν κατὰ τὴν ἀντλησιν τὴν ἄρσιν ἐκ τοῦ φρέατος τοῦ εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον ἀνηρτημένου κάδου.

γερανόπετρα ἡ, (II) ἀμάρτ. γιρανόπιτρα Ἀλόνν. Εὔβ. (Ἀγία Ἄνν. Ἀκρ. Ψαχν.) Σκόπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γεράνιος καὶ πέτρα.

Οἱ κρύσταλλοι τοῦ θειικοῦ χαλκοῦ, διὰ τῶν ὁποίων παρασκευάζεται τὸ διάλυμα πρὸς ψεκασμὸν τῶν ἀμπέλων κατὰ τοῦ περονοσπόρου ἐνθ' ἄν.: Πάου ν' ἀγουράσου γιρανόπιτρα γιὰ νὰ ραντίσου τ' ἀμπέλ'. Ἀκρ. Συνών. γαλαζόπετρα, γαλατόπετρα χαλκός.

γερανοπήγαδο τό, ἀμάρτ. αερανοπήγαδο Νάξ. (Φιλότ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γεράνι καὶ πηγάδι.

Φρέαρ τοῦ ὁποίου τὸ ὕδωρ ἀντλεῖται τῇ βοήθειᾳ τοῦ «γερανίου»: Τ' αερανοπήγαδο 'ἐν εἶναι βαθὺ ποτές.

γερανόποδας ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γερανός καὶ πόδι.

Ὁ ἔχων τοὺς πόδας λεπτοὺς καὶ μακροὺς ὡς ὁ γερανός.

γερανός ὁ, γέρανος Κύθν. Πελοπν. (Καρδαμ.) Σίφν. — Λεξ. Βυζ. ἀγέρανος Ἀντίπαρ. Μύκον. Πάρ. (Νάουσ.) αέρανος Νάξ. (Γλυναδ. Φιλότ.) Πόντ. (Χαλδ.) γερανός κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) γιρανός Θεσσ. (Τσαγκαράδ.) Λέσβ. Λήμν. Μακεδ. (Κοζ.) Σάμ. γερανὸ Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Βουν. Χωρίο Ροχούδ.) γερανὲς Σκῦρ. ἀγερανός Ἴος Κρήτ. (Πεδιάδ.) Πελοπν. (Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ἀγιρανός Στερελλ. (Ἀράχοβ.) σγερανός Εὔβ. (Αὐλωνάρ.) ἀσγερανός Εὔβ. (Αὐλωνάρ.) ἐράνος Κάρπ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ. Δανακ.) αερανός Νάξ. (Χώρ.) Πόντ. (Κρώμν.) γερανιός Μύκ. Πελοπν. (Μεγαλοχ.) Σίφν. Σχινοῦς. Χίος — Λεξ. Βάιγ. Δημητρ. γιρανιός Σκόπ. γιαρανιός Θεσσ. ἀγιαρανός Θεσσ. ῥαν-νιός Λέρ. αἰρανός Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) αἰγέρανος Πόντ. (Χαλδ.) οὐρανός Ἴων. (Καραμπ.) Κάλυμν. Κυδων. Κῶς. (Καρδάμ.) Θηλ. γερανὴ Καλαβρ. (Μπόβ.) γερανία Τσακων. Οὐδ. γερανὶν Πόντ. (Χαλδ.) Πληθ. γερανὰ τά, Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γέρανος. Ἡ μεταβολὴ τοῦ γένους καὶ τοῦ τόνου κατὰ τὰ ἄλλα ὀνόματα πτηνῶν εἰς -ός, αετός, πελαργός κλπ. ἢ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ οὐρανός πρὸς τὸ ὅποιον συνεσχετίσθη παρετυμολογικῶς, ὅθεν καὶ τύπ. οὐρανός. Πβ. Γ.Χατζιδ., MNE 1, 383. 2, 117. Ὁ τύπ. σγερανός διὰ προθετ. σ. Πβ. Χ.Παντελίδ., Byzant. Neugr. Jahrb. 6 (1927), 427. Οἱ τύπ. ἀγερανός, ἀσγερανός, αἰρανός, αἰγέρανος διὰ προθετ. α. Πβ. Γ. Χατζιδ., MNE 1, 227. Τὸ οὐδ. γερανὶν κατ' ἐπίδρασιν τοῦ πουλλλίν. Ἰδ. Ἀ.Α.Παπαδ., Ἱστορ. Λεξ. Ποντ. διαλ. ἐν λ. γερανός. Οἱ τύπ. γερανός, ἀγέρανος, γερανιός, ἀγερανιός καὶ παρὰ Σομ. καὶ ὁ γερανός παρὰ Βλάχ.

I) Τὸ ἀποδημητικὸν πτηνὸν γέρανος ἢ τεφρόχρους (*grus cinerea*), τῆς οἰκογ. τῶν γερανιδῶν (*gruidae*) διερχόμενον κατὰ σμήνη πρὸς βορρᾶν μὲν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοιξέως, πρὸς νότον δὲ κατὰ τὸ φθινόπωρον κοιν. καὶ Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Βουν. Χωρίο Ροχούδ.) Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Εἶδες τοὺς γερανούς πὺν περάσανε; κοιν. Ἡπεράσανε τὴν αὐγὴν γερανοὶ Σίφν. Ἀμα περνᾶν οἱ ἀγιρανοὶ κατὰ τ' θάλασσα, πάει οὐ ᾄμῳνας. Ἀμα γύρ'ζαν κατὰ τοὺν ἀνήφουρον, θά 'χουμ' ᾄμῳνα Στερελλ. (Ἀράχ.) Περνοῦσιν οἱ οὐρανοὶ καὶ πᾶσιν 'ς τὰ ζ-ζεστά μέρη Κῶς (Καρδάμ.) Ἐνας οὐρανός ἐπόμεινε 'ς τὸν κάμμο, ἐκουράστη ν-γι 'ἐν ἐμπορεῖ νὰ πετάσῃ αὐτόθ. Ἰὰ 'βγα νὰ δῆς τοὶ 'ερανοὶ πὺν περνοῦνε Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Εὐτοὶ οἱ γερανοὶ εἶναι οἱ ὁδηγοὶ πὺν φέρουνε τὰ πουλλὰ τσαὶ ὕστερα πάλι τὰ πέρουνε οἱ ἰδιοὶ τσαὶ φεύγουνε αὐτόθ. Ὁ ἐράνος εἶναι μεγάλο βουλλὶ Νάξ. (Δανακ.) Ἀεράνοι πολλοὶ ἐρχοῦνδ'ε μαζί Νάξ. (Γλυναδ.) Ἀμα δῆς γερανοὶ, νὰ ξέρῃς ὅτ' θὰ κάμῃ ἕνα παρατσαϊρό τσ' ὕστερα θὰ καλωσ'νέψῃ Σκῦρ. Ὠράκατε τί γερανίε π' ἐπεράκαὶ ἐπέρει; (εἶδατε τοὺς γερανούς πὺν ἐπέρασαν χθές;) Τσακων. Τὰ θελιδόνᾳ κι αερανοὶ πᾶγ'νε 'ς τὸν ἀδδονιγον (ἀδδονιγον=τόπον ὅπου οὐδέποτε πίπτει χιὼν, ἀχιόνιστον) Τραπ. Ἐστὲ σπέρα ηῦρετε τί ἐπασέτσασι οἱ γερανοὶ; (χθὲς τὴν ἐσπέραν εἶδατε ὅτι ἐπέρασιν οἱ γερανοὶ;) Μπόβ. Οἱ γερανοὶ πετοῦ σπηλὰ καὶ κᾶν-νουμ-μα στράτα (οἱ γερανοὶ πετοῦν ὑψηλὰ καὶ κάμουν, σχηματίζουν, μίαν γραμμὴν) Γαλλικ. Πέρ'τσι ηῦρα νὰ πασ-σέσ-σουνε τὰ γερανὰ (πέρυσι εἶδα νὰ περάσουν οἱ γερανοὶ) αὐτόθ. || Φρ. Πᾶρτε

